

השריקה של התנועה

ג'שג: לודק לודש"ן

אזש: זעק'יה כדק'ג

אמן: אוק' לברטלוג

השריקה של הגעולה

אזכרה (אזכרה.

לוג ה'גך געופה ש'ה נלכו.

ש'ה נלכו

כאה שרופים ה'ינ

אזכרה ל' ז'ה אפ'לה

גשג' יקן.

כאה שרופים ה'ינ

השריקה של הגעולה

אחופ האקלוגה

לז' לודק אזכרה.

האש נש'

כאה גז'אים ה'ינ

לוג ה'גך געופה ש'ה נלכו.

האש נש'

כאה שרופים ה'ינ

כאה י'ש' ה'ינ.

השריקה של הגעולה

אזכרה (אזכרה.

היסטוריה של תנועת "השומר

הצעיר"..... עמוד 2

עשרת דיברות "השומר"

.....הצעיר"

עמוד 4

סמל "השומר"

.....הצעיר"

עמוד 5

החולצה השומרית

.....

עמוד 6

היסטוריה תנועתית

פתיחה - העולם כולו 1890-1902

תחילת המאה כאשר האנושות בעיצומה של המהפכה התעשיתית, ישנו צורך עז מצד המבוגרים להגדיר תקופה חדשה בחיי הנערים הצעירים, תקופה חדשה שתיצור פועלים משכילים יותר ובעלי נסיון בעבודה כדי שיוכלו לפתחו וליעל את עבודתו. הנוער לעומת זאת חיפש מקום לביטוי עצמי, ללמוד, להשכיל ולטעות לפני התברגותו בחברה הקיימת. כך נוצרה תקופה חדשה בחיי החברה האנושית - תקופת הנעורים. תקופה זו היוותה בסיס להתקיימותן של מסגרות נוער חלופיות לחברה המבוגרת - תנועות הנוער.

תנועות הנוער התחלקו לשניים :

- תנועות "ההשכלה" שהראשונה מביניהן היתה "הואנדר פוגל" (ציפור נודדים) - בהם היו יוצאים בני הנוער לטבע הרחק מלב ההמולה הסוענת והיו דנים בעינינים ברומו של עולם.

- התנועות הצפיות, שהראשונה מביניהן היא תנועת הצופים של סר באדן פאוול שמטרתה היתה יצירת סיירים ולחיילים טובים שישרתו את הצבא בנאמנות ולאחר מכן יתברגו לחברה בתור אזרחים טובים יותר.

פרק א' - פולין 1902 - 1913

"שיגעון" הנוער לא פסח גם על הקהילה היהודית אלא ששם היה משהו אחר. זה לא היה עוד שיגעון חולף של פריצת גבולות בחברה המתועשת אלא היה כאן משהו חדש, שיחרור מכבלי העיירה הישנה היהודית הדתית המתבדלת משאר החברה הפולנית ופתיחתה של חברה יהודית חילונית חדשה והתברגותה בחברה הפולנית הסובבת אותה.

- בכל גליציה צצו להם תנועות נוער פולניות והנוער היהודי אשר שש להצטרף ולהגשים את יעדו בתור בן נוער, לא נענה בחיוב. הן מצד גורמים אנטישימים מתוך תנועות הנוער הפולניות והן מצד ראשי הקהילה היהודית שחששו לאבד את דור ההמשך של הקהילה לטובת ההיתיוונות. ולכן הוקמו תנועות הנוער היהודיות הראשונות

ב **1913** הוקם השומר הצעיר לאחר איחוד של שתי תנועות :

- **צעירי ציון** : אשר שייכת לאסכולת תנועות "ההשכלה" - אשר היו נפגשים בחברות ודנים בעינינים ברובו של עולם .
- **השומר** : אשר שייכת לאסכולת התנועות הצופיות - אשר שאבה את סיפורה, שמה ומנהגיה מאגודת "השומר" שהייתה אגודת השומרים הראשונים בא"י ושמרו על הישובים היהודים מפני הפורעים הערבים.

... צעירי השומר ... ציון השומר השומר ציון צעיר ... צעירי השומרים מציון

✓ **השומר הצעיר**

פרק ב' - תנועת חיים (1918 - 1923)

ב 1918 בטארנוב - ראשוני בוגרי תנועת השומר הצעיר מגיעים לדילמה קשה . סוף סוף הסתיים מחזור תנועתי ראשון של התנועה הצעירה, ובפני בוגריה ניצבת דילמה. האם בכך הסתיים פרק התנועה בחייהם או שמה זו **תנועת חיים !** לאחר ויכוח סוער ההנהגה הבוגרת ברשותו של אליאזר ריגר אשר טענה כי להישאר בגולה ללמוד להיתפתח ורק אחרי שהתנועה תהיה ממסדת יהיה אפשר לעלות לארץ. ההנהגה הצעירה בראשותו של יעקב חזן, דולק הורביץ' ומאיר יערי טענה כי חובת ההגשמה היא בארץ ישראל ויש לעולות ולארץ לבנות ולהיבנות בה.

ב 1919 עלו ראשוני בוגרי התנועה לארץ (האמת היא שהם היו רק שניים אבל מיד אח"כ באו מאות שומרים נוספים).

ב 1923 הוקם הקיבוץ הראשון של השומר הצעיר, קיבוץ בית אלפא וארבע שנים לאחריו, באפריל 1927 הוקם הקיבוץ הארצי ע"י מס' קיבוצים של בוגרי השומר הצעיר. ב 1935 התקיימה הועידה העולמית הרביעית בפופרד. בוועידה זו היתה תחושה כללית של הצלחה. התנועה גדלה בשנים האחרונות, הקיבוץ הארצי הגדיל את שורותיו בהרבה ובאופן כללי תחושה של עשייה .

פרק ג' – מלחמת העולם השנייה (1939-1945)

היטלר עלה לשלטון מספר שנים קודם (1933 - תלמדו היסטוריה!) ובכל רחבי אירופה התחזק הפשיזם. לכן היתה דאגה מהותית בקרב חברי התנועה לעתיד היהודים באירופה. ואכן דאגתם היתה מוצדקת. ב 1939 התחילה באופן רשמי מלחמת העולם השנייה כשגרמניה פלשה לפולין. בוגרי התנועה נסו מזרחה מאימת הנאצים וכך מצאו עצמם בחלק שסופח לבריה"מ ב 18 לספטמבר '39.

לאחר כמה ניסיונות כושלים לעלות לישראל דרך רומניה, החלו להתקבץ הפליטים בוילנה, בירת ליטא העצמאית, שם הם הקימו את "הריכוז הוילנאי" של השומר הצעיר. די מהר הגיעו החברים למסקנה כי אל להם לזנוח את החניכים שבחלקים הכבושים של אירופה ושלוו שתי משלחות על מנת לשקם את השומר הצעיר. האחת בראשות י' זלמנסון נשלחה לאזור הכיבוש הסובייטי בפולין והשנייה בראשות טוסיה אלטמן לאזור הכיבוש הגרמני. הראשונה לא כל כך הצליחה במשימתה.

השנייה שכללה את מרדכי אנילביץ', שמואל ברסלב ויוסף קפלן דווקא די הצליחה לשקם את השומר הצעיר באזור הגנרל גוברנמנט (האזור שנכבש ע"י גרמניה). חברי השומר הצעיר נטלו חלק גדול במרידות בגטאות השונים (והמפורסם ביותר הוא מרדכי אנילביץ' מפקד המרד הגדול בורשה) והשתדלו לקיים קהילות שומריות בגטאות וחיי חברה פעילים ככל האפשר לשמור על צלם אנוש והיביאו להחזרת האנושיות לגטו.

רבות עוד יסופר על היסטוריית התנועה ולא נספיק בכמה דפים בחוברת להקיף את כולה ועל כן שומרים ושומרות הרי לכם משימה הוציאו את הספרים המאובקים לימדו, השכילו דעו את עברכם ומאין באתם וצאו לעשות - לכתוב את דפי ההיסטוריה של השומר הצעיר של מחר.

דברות השומר הצעיר

הדברות הן בעצם ה"עשה ואל תעשה" שנובעים מקווי היסוד של התנועה

עשרת הדברות העדכניות של השומר הצעיר:

1. השומר הוא איש אמת ועומד על משמרה.
2. השומר הוא חלוץ השחרור הלאומי של עמו ומלדתו ונאמן לערכי תנועת הפועלים החלוצית והלוחמת.
3. השומר הוא איש עבודה ומגשים בקבוץ השומרי.
4. השומר לוחם לשוויון, לשלום ולאחווה עמים.
5. השומר הוא אח נאמן לחברה השומרית וסר למשמעת מדריכיה.
6. השומר פעיל בחברה ומקיים יחסי רעות ושיתוף עם חבריו.
7. השומר חובב טבע, לומד להכירו ומושרש בנוף מולדתו.
8. השומר אמיץ, עצמאי ומלא חדוות נעורים.
9. השומר מחשל את אופיו וחותר לשלמות רוחנית וגופנית.
10. השומר ישר וטהור בהליכותיו, יוצר ומגשים סגנון חיים חלוצי.

לתשומת לבכם: דברות השומר הצעיר השתנו במשך השנים בהתאם לרוח התקופה. להלן שתי גרסאות קודמות של עשרת הדברות:

1916:

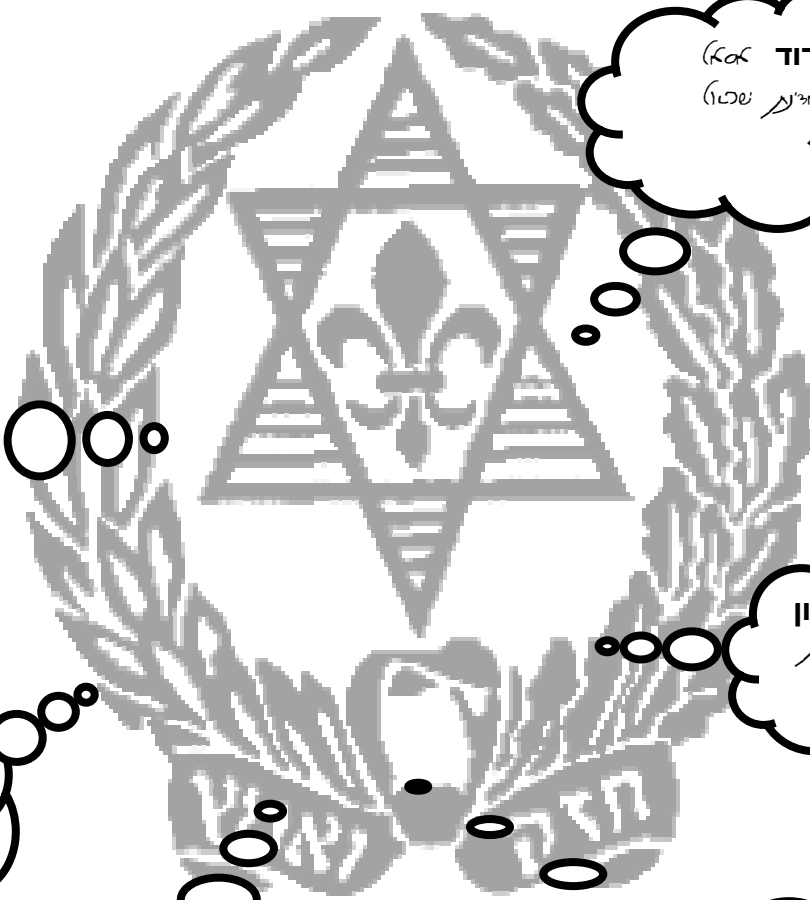
- א. השומר הוא איש אמת.
- ב. השומר הוא נאמן לעמו.
- ג. השומר הוא אח לשומרים.
- ד. השומר הוא אחיעזר ואחיסמך.
- ה. השומר הוא חובב טבע.
- ו. השומר שומע לפקודת ראשיו.
- ז. השומר הוא עליז ורענן.
- ח. השומר דרכו לחסכון ונדיבות לב.
- ט. השומר הוא איש חייל.
- י. השומר הוא טהור במחשבותיו, בדבריו ומעשיו.

1928:

- א. השומר הוא איש אמת ועמד על משמרה.
- ב. השומר הוא חלוץ התחייה של עמו, שפתו ומלדתו.
- ג. השומר הוא פעיל, איש עבודה וידע לחיות מיגע כפיו.
- ד. השומר מגשים ולוחם לחיי צדק, אחוה וחופש בחברה השומרית.
- ה. השומר הוא אחיעזר ואחיסמך.
- ו. השומר הוא אח נאמן לעדה השומרית וסר למשמעת מנהליה.
- ז. השומר הוא חובב הטבע, מכירו וידע לחיות בחיקו.
- ח. השומר הוא אמיץ, עליז ורענן.
- ט. השומר הוא בעל רצון ומשלים את עצמו השלמה רוחנית וגופנית.
- י. השומר הוא טהור במחשבותיו דבריו ומעשיו (אינו מעשן, אינו שותה כהל ושומר על הטהרה המיני).

הסבר על סמל השומר הצעיר

מגן דוד אבא
אור אצבע שברא
ופלאות

הקווים בסמל
אבאם שוין. שאר
הקווים באשאר האין.
אבאם אור שאר
הארבים הארבעים

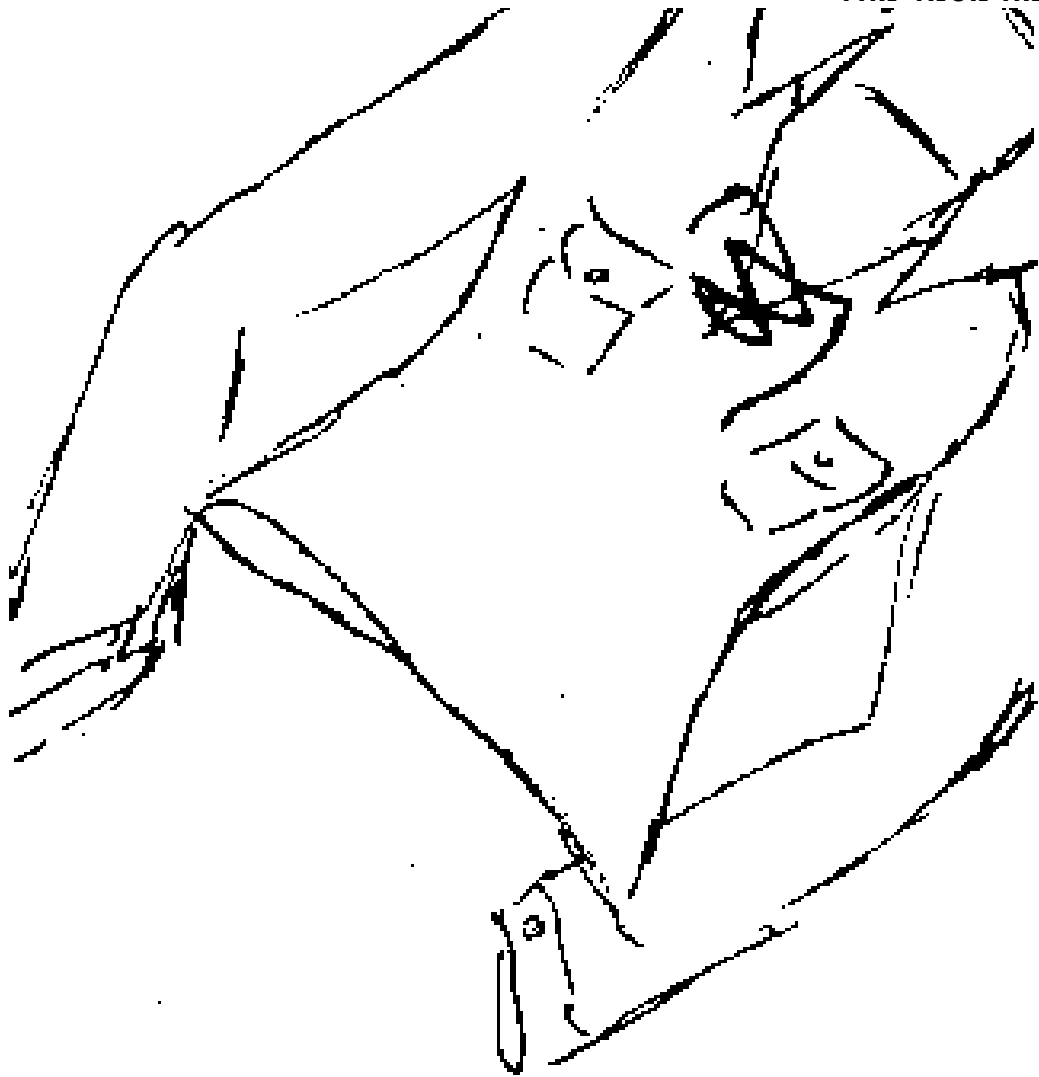
עלי עץ האלון
אבאם שופט

עלי הזית
אבאם אור
השום

"חזק ואמץ"
סאא האנפה.

הקשר אבא אור הקשר
בין הארבים האופנים.
סאא האקשר אורם אורם.

הסבר על החולצה השומרית

- 📖 צבע החולצה הוא כחול, המסמל את מעמד הפועלים, ומשלים עם השרוך את צבעי הלאום.
- 📖 הצווארון והחפתים מסמלים טקסיות ורשמיות.
- 📖 השרוך הוא לבן (משלים צבעי הלאום), ומסמל טוהר מידות. ניתן להשתמש בו בשעת הצורך.
- 📖 הקשר בסוף השרוך מסמל קיבוץ גלויות.
- 📖 השרוך בצד שמאל ארוך יותר מסמל את מיקום התנועה במפה הפוליטית.
- 📖 שלושת זוגות החורים מסמלים את שלושת ערכי היסוד של התנועה: סוציאליזם, ציונות ואחוות עמים.
- 📖 עשרת החורים בחולצה (שישה בשרוך, שניים בכיסים ושניים בשרוולים) מסמלים את עשרת הדברות.
- 📖 השרוולים ארוכים - להגנה מפני קור, שמש, קוצים ושאר איתני טבע. הם ניתנים לקריעה לשימוש כתחבושת או כחוסם עורקים.
- 📖 הכיסים והכפתורים מסמלים יעילות.
- 📖 הגזרה היא כשל חולצת עבודה. החולצה נוחה, מאפשרת פעילות בטבע ועבודה חקלאית.